

Klas Sauter
Anläggning
08-5082 7967
klas.sauter@stockholm.se

Till
Trafik- och renhållningsnämnden
2012-05-24

Britt-Marie Salmén
Stadsmiljö
08-5082 7340
britt-marie.salmen@stockholm.se

Miljöupprustning av Hornsgatan mellan Ringvägen och Rosenlundsgatan (etapp1) samt trädplantering mellan Hornstull och Ansgariegatan. Slutredovisning.

Förslag till beslut

1. Trafik- och renhållningsnämnden godkänner slutredovisningen avseende miljöupprustning av Hornsgatan mellan Ringvägen och Rosenlundsgatan (etapp1) samt trädplantering mellan Hornstull och Ansgariegatan.

Per Anders Hedkvist
Förvaltningschef

Lars Jolérus
Avdelningschef
Anläggning

Ted Ell
Avdelningschef
Stadsmiljö

Sammanfattning

Hornsgatan mellan Ringvägen och Rosenlundsgatan (etapp1) har miljöupprustats. Gångbanorna har breddats och gjort det möjligt att plantera träd (Ginkgo Biloba). Framkomligheten och tryggheten för gångtrafikanterna har förbättrats och det har

blivit bättre plats för uteserveringar. I syfte att minska utsläppen i Mälaren, har omhändertagande av förorenat dagvatten på gångbanor och från taken kunnat ske genom infiltration i växtbäddarna. Även tillgängligheten till flera befintliga entréer har förbättrats. Framkomligheten har bibehållits genom att sträckorna närmast korsningarna är skyltade med både ständiga och tidsreglerade förbud att stanna och parkera.

Sträckan mellan Ansgariegatan och Hornstull har växtbäddsrenoverats och fått nya träd. Syftet är att Hornsgatan, en av stadens längsta huvudgator, successivt omvandlas till en enhetlig, sammanhållen allégata, helt genomförd år 2015.

Inriktningsbeslut fattades 2009-05-12 med en utgiftsram på 130 mnkr, varav genomförande för etapp 1 beslutades till 28,4 mnkr. Den totala utgiften uppgick till 18 mnkr. För sträckan Hornstull - Ansgariegatans trädrenovering beslutades 17,2 mnkr. Den totala utgiften uppgick till 16,5 mnkr.

Kontoret kan konstatera att projektet uppnått de mål som slagits fast samt hållit tidsplan och budget.

Bakgrund

Kommunfullmäktiges budget för 2009 omfattade ett åtgärds paket för miljöupprustning för Hornsgatan, och trafik- och renhållningsnämnden beslutade 2009-05-12 om inriktning för miljöupprustning av Hornsgatan. Beslut togs också om ett genomförande av delen mellan Ringvägen och Rosenlundsgatan (etapp 1) vilket kontoret nu återkommer till nämnden för slutredovisning.

Samtidigt togs också beslut om trädplantering inkl. lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) mellan Hornstull och Ansgariegatan. För detta föreslogs att kontoret skulle söka medel för vattenförbättrande åtgärder inom den sk miljömiljarden. Medel beviljades emellertid inte, och åtgärderna har i stället genomförts inom investeringsbudgeten för Hornsgatan. Trafikkontoret återkommer nu till nämnden för slutredovisning.

Stadsmiljöåtgärder som genomförts är utveckling av stadslivet, förbättring av framkomligheten och tryggheten för gångtrafikanterna, bättre plats för uteserveringar och plantering av nya träd, samt omhändertagande av förorenat dagvatten, i syfte att minska utsläppen i Mälaren. Även gatubelysningen har uppgraderats längs hela gatan. Åtgärder för att förbättra luftkvaliteten har bl a skett genom dubbdäcksförbudet, som är det mest effektiva och synliga. Detta avhandlas inte inom detta ärende.

Återstående arbeten på Hornsgatan

För sträckan mellan Rosenlundsgatan och Mariatorget / Blecktornsgränd (etapp 2 och 3) togs ett genomförande beslut 2010-12-14. Arbetena är upphandlade och genomförs våren 2012 - 2013. För sträckan Ringvägen-Ansgariegatan (etapp 4) ämnar kontoret återkomma för genomförandebeslut hösten 2012. Ett genomförande kan ske 2013-2014. Möjligheten till att rusta upp Hornsgatspuckelns murkonstruktion är beroende av hur trafikarbetena ser ut i närområdet och samordning med Slussenprojektet. Någon tidsplan kan inte anges idag.

Trafikkontoret har fått propåer från boende på Hornsgatan på sträckan mellan Långholmsgatan och Bergsundsstrand (etapp 5). Kontoret har därför börjat titta på en liknande miljöupprustning även här. Inriktningsbeslut och genomförandebeslut tas fram till nämnden samtidigt med etapp 4, d v s hösten 2012.

Ekonomi

I nämndens inriktningsbeslut 2009-05-12 bedömdes miljöupprustningen för hela sträckan Ansgariegatan – Mariatorget (etapp 1-4 samt upprustning av Hornsgatspuckelns murkonstruktion) till en utgift om 130,0 mnkr. Beslutet omfattade också genomförande av etapp 1, mellan Ringvägen och Rosenlundsgatan till en utgift om 28,4 mnkr, samt trädplantering inkl. lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) mellan Hornstull och Ansgariegatan till en utgift om 17,2 mnkr.

Den slutliga investeringsutgiften för etapp 1 uppgick till 18,0 mnkr. Skillnaden beror på tidigt gjord kalkyl, låga anbud och inga större oförutsedda utgifter. Trädplanteringen mellan Hornstull och Ansgariegatan uppgick till 16,5 mnkr, vilket stämmer väl med den kalkylerade summan.

Etapp	Beslut	Datum	Beslutad utgift (mnkr)	Utfall
Hela sträckan	Inriktn.beslut	2009-05-12	130	
Etapp 1	Genomf.beslut	2009-05-12	28,4	18,0
Trädbyte	Genomf.beslut	2009-05-12	17,2	16,5
Etapp 2-3	Genomf.beslut	2010-12-14	51,0	bygge pågår

Etapp 4 Inriktningsbeslut 2009-05-12

Hornsgataspuck. Inriktningsbeslut 2009-05-12

Etapp 5

Innan trafikkontoret påbörjade sina arbeten genomförde de ledningsdragande bolagen omläggningar, varav Stockholm Vatten har uppgraderat sina äldre rördragningar. Trafikkontoret har bekostat detta till 75 %, vilket utgör en summa om 2,0 mnkr inom etapp 1:s redovisade kostnader.

Analys och konsekvenser

Sammanfattande åtgärder

Miljöupprustningen för etapp 1 innebär att gångbanorna har breddats till 4,4 m (ca 1 meter på södra sidan, 0,4 m på norra sidan) och ca 40 nya träd (Ginkgo Biloba) planterats. Dagvatten från tak och gångbanor tas om hand i de nya jordbäddarna (s k skelettjord). Cykelparkeringsplatser har anordnats mellan träden på vissa partier. Bättre tillgänglighet till flera befintliga entréer har också kunnat genomföras.

Breddningen av gångbanorna har kunnat ske genom att ett tredje körfält har kunnat tas i anspråk, utom i korsningarna där två körfält ut ur korsningen måste bibehållas. Sträckorna är här skyltade med både ständiga och tidsreglerade förbud att stanna och parkera (kl 8-18 på södra sidan och kl 15-18 på norra sidan). Vid högtrafik har 16 parkeringsplatser tagits bort för att bibehålla framkomligheten i korsningarna. Vid de ständiga förbuden att stanna och parkera har antalet möjliga parkeringsplatser minskat med fem platser under kvällar och nätter. Lastning och lossning samt cykeltrafiken fungerar i stort sätt som för upprustningen.

I inriktningsbeslutet 2009 föreslogs en asfaltsort, som innehåller en mindre storlek på inblandade stenar i bullerdämpande syfte. Denna asfalt har nu används på Hornsgatans etapp 1.

Trafiksituationen på Hornsgatan följs upp genom mätningar av trafikmängder, hastigheter och buller mm. Mätningar av SLB-analys har skett på etapp 1:s norra sida under mars-maj 2009, före byggstart. Det gäller grova partiklar, kvävedioxid och meteorologin. Ett viktigt led är uppföljning och utvärdering. Eftermätning planerades till våren 2012, vilket i stället kommer att ske våren 2013, då

förhållandena stabiliserats bättre. Sedan en längre tid tillbaka finns också en stationär mätstation väster om Ringvägen.

Träden på sträckan mellan Hornstull och Ansgariegatan har bytts ut och försetts med nya jordbäddar som uppfyller dagens krav för goda växtbetingelser och för att lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) skall kunna ske. 50 lindar och 25 oxlar har ersatts av lika många Ginkgo Biloba.

Södra sidan

Före upprustningen. Foto: Sirjes Arkitektur & Design

Efter upprustningen april 2012. Övriga foton: Tk

Norra sidan

Bättre plats för uteserveringar, nya träd och cykelstall

När Ringvägen övergår cykelfält i cykelbana

Trädval

För val av träd har många arter aktualiserats. Initialt diskuterades vintergröna träd / barrträd i syfte att eventuellt kunna ta upp partiklar. Övriga villkor för partikelupptagande effekt kunde dock inte skapas på Hornsgatan, och våren 2010 infördes dubbdäcksförbudet, som gett mätbara effekter.

De viktigaste kraven för passande träd på Hornsgatan har varit storlek, växtsätt, hållbarhet och att träden inte får vara allergiframkallande. Samma art skall också passa för hela Hornsgatan som har olika bredd på olika sträckor (24-32 meter). Ca 75 % av Stockholms träd är lind, och andra arter måste nu användas i förbyggande syfte, om sjukdom skulle drabba linden. Valet föll på Ginkgo Biloba, som är ett vanligt alléträd i stadsmiljöer i Nordamerika. Det är tåligt, ger ett ljust intryck med sina relativt små ljusgröna blad (botaniskt korrekt barr), som får vacker gul färg på hösten. Trädarten är mycket gammal och användes som tempelträd i Kina redan på 1000-talet.

Trädgaller och brunn, vilken för dagvattnet till växtbädden

Ginkgo Biloba antar en vacker gul färg på hösten

Tidsplan och information

Tidsplanen för etapp 1 har följts enligt beslutad utbyggnad som angetts till 2010-2011. Bygget startade i augusti 2010 och slutbesiktigades samma månad år 2011. För sträckan Ansgariegatan – Hornstull startade utbyte av träd och LOD-åtgärderna hösten 2009 och kunde slutföras hösten 2010, c a ett år tidigare än beräknat.

Arbetena har löpt smidigt och förhållandevis konfliktfritt. Det ställs stora krav på entreprenören att genomföra ett så pass omfattande arbete på en av stadens mest trafikerade gator, där trafiken måste fungera under hela byggtiden. Inför byggstart av etapp 1 hölls informationsmöte tillsammans med Stockholm Vatten för näringsidkare, boende och fastighetsägare, och kontakt har hållits under hela byggskedet.

Trafikkontorets förslag

Trafik- och renhållningsnämnden godkänner slutredovisningen avseende miljöupprustning av Hornsgatan mellan Ringvägen och Rosenlundsgatan (etapp1) samt trädplantering mellan Hornstull och Ansgariegatan.

Slut